18

Bandoeng, Java, 25 Oktober '52.

Heer,

Uw voordrachtrend [illegible] tijdens [illegible], [illegible] zal, [illegible] er [illegible]. Toen Uw laatste brief [illegible] 'n nur tevoren 'n [illegible] de Regering [illegible] verklaring:" 't Is hard om te [illegible], [illegible] dwingt ons om hard te zijn; niet alleen Legere autoriteiten [illegible] Vertegenwoordigers, ook Gouverneurs doen dat."

DRIE DAGEN CITTE ALLA H. 19-20-21 Okt. jl. bezocht de heer [illegible] de Jonge [illegible]; 't was de bedoeling, dat men de [illegible] zou ernstig [illegible] opnemen. Voor mij was 't 'n zware intelligentie- en pariteitsbeleid roeit. Kon ik tijdens [illegible] gouverneur van Gezeler Verschuur [illegible] onder [illegible] (als gedoen en toeschouwer), 'n extreem [illegible] optreden, [illegible] (zwaardere), bij [illegible] de Jonge [illegible] ik [illegible], dat mij [illegible] om [illegible] BESCHUIMENDE [illegible] te verdedigen. Punt voor punt, van af 't principiële tot en met de zuiverlijke [illegible] werd door Nen de berucht geworden 1 Oktober-ordonnantie verdedigd, terwijl ik zo [illegible] flarden verscheurd. O, 't was 'n [illegible], mij 't ook 'n [illegible] [illegible] tussen ons beiden. [illegible] 't zeer [illegible] terrein voor mij 'n terra-cognita. Schone openbaring [illegible]! En 't trof me [illegible] ... [illegible] zeer diep. 'k Wilde, de over [illegible] 'n [illegible] is te zeggen. En als ik [illegible] probeerde te zoeken [illegible] de [illegible] van ons [illegible], vond ik [illegible] "principieel uitzien op [illegible] en [illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] gemist. 't Is geleden, toen ik gedurende de 5 dagen [illegible] uitvoerig [illegible] met 'n gepubliceerd manifest; [illegible] is afdoend geweest.

De boodschap van de overzijde kan ik als volgt indelen:

a. Beduiningen van [illegible] bezwaar (sic!) voor 't [illegible] van [illegible]-Staten, met de verzekering, dat de ordonnantie [illegible] LANGS de T.S. gaat en dien uitsluitend richt tot de [illegible] en [illegible] van 't particulier onderwijs.

b. 'n bovenbaas. Bedreiging: De regering stelt er prijs op, door U te worden voorgelicht, maar is "een vormen gebonden", zoals elke andere regering ten opzichte van personen en groepen, die zich niet aan vormen storen. Hierover kan en mag ik niet lang en breed met U spreken, omdat 't 'n zaak is van de regering zelf, die natuurlijk weet, wat ze wet....! (Ik gaf ten antwoord op plechtige toon: "Ook ik kan de zaken niet lang en breed met U praten, omdat 't 'n zaak is van 'n gezeten").

c. 'n poging om tot 'n compromis te komen.

't Resultaat is schitterend gewoon. De J. [illegible] 'n laatste troeven: hij verzocht tijd om telefonisch met Batavia te praten, [illegible] hem de tijd; hij [illegible] mij 't "ontwerp" circulair van de regering van de Hoofden van Gewesten (dd. 5 Oktober, dus na 'n telegram van 1 Oktober) die hij telefonisch zich uit Batavia liet opzenden (hierbij in gedrukt als bijlage), en ..... hij vroeg me, VAT IN RAD BIJ TE VOEGEN, dat hop zou kunnen worden ingelast in 't ontwerp, DAT NOG VOOR WIJZIGING VATBAAR IS TEN ONS! Ik gaf ten antwoord: De air wil er is zoo [illegible], meneer J. de J. Ik zou ze mooier kunnen geven; maar vergeet niet: 't is 'n GOUDEN KOOI en 't is g[illegible] niet kooien op te sieren! [illegible] 'n slotwoord was: Als 't blijkt, dat de ordonnantie 'n gewetenbezwaar blijft opleveren omdat de milde loop [illegible], welaan dan zal de regering tezijnertijd wel bereid worden gevonden ze in te trekken, [illegible] onmogelijk worden aan de dag geschieden.

Zieder 't korte verslag van ons duel, waarbij ik voorhands zegevierde. Voorhands, want de tegenpartij is verwonden, maar nog niet gedood. Als goede sportman dien ik te blijven zeiken. Trouwens [illegible] ik in de Java-Bode, dat de Regering op 't punt heeft gestaan mij te doen vervolgen! Ik [illegible].

Rajji

Bandoeng.

MUSEUM TAMANSISWA
DEWANTARA KIRTI GRIYA
01-141